

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Савченко Людмила Леонідівна, кандидат педагогічних наук
(Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради)

Спринь Інна Георгіївна, викладач
(Херсонське вище училище фізичної культури Херсонської обласної ради)

Перехід до інформаційного суспільства вимагає від системи освіти рішення принципово нової проблеми підготовки людей, пристосованих до швидкоплинних реалій навколишньої дійсності, здатних не тільки сприймати, зберігати і відтворювати інформацію, а й продукувати нову, керувати інформаційними потоками і ефективно їх обробляти [1].

Одним з пріоритетних напрямків інформатизації суспільства є процес інформатизації освіти, який передбачає широке використання інформаційних технологій навчання. Враховуючи здійснення модернізації освіти, інформатизація передбачає створення освітнього інформаційного середовища як найважливішої умови, інструмента й результату модернізації системи освіти для забезпечення подальшого підвищення якості освіти, створення умов для реалізації рівних можливостей усім громадянам опанувати освіту всіх рівнів і ступенів.

Над формуванням основ інформаційної культури працювали: В. Глушков, Л. Вінарик, А. Єршов, М. Жалдак, С. Малярчук, Е. Машбіц, А. Ясінський; визначення функцій інформаційних технологій у навчальному процесі розглядали Г. Балл, Т. Гергей, В. Глушков, А. Довіяло, А. Єршов, М. Жалдак, В. Монахов, І. Підласий, С. Смирнов; особливості спілкування в системі «викладач-студент» у зв'язку із використанням інформаційних технологій досліджували А. Брушлінський, Т. Габій, А. Матюшкін, Є. Машбиць, О. Тихомиров.

Зіставний аналіз різних підходів дозволив виокремити як найбільш доцільні з точки зору проблематики нашого дослідження висновки, а саме: у період переходу до інформаційного суспільства необхідно підготувати людину до швидкого сприйняття та опрацювання великих об'ємів відомостей, оволодіння сучасними засобами, методами та технологією роботи з інформаційними ресурсами.

Інформаційна компетентність представляє собою новий напрямок, який виник безпосередньо під впливом нових інформаційних технологій і створення електронних інформаційних технологій.

На думку А.Н. Зав'ялова, інформаційна компетентність – знання, уміння, навички і здатність їх застосовувати при розв'язуванні задач з використанням засобів нових інформаційних технологій [1]. В.В. Недбай визначає інформаційну компетентність як здатність знаходити, оцінювати, використовувати і повідомляти відомості у всіх їх видах і представленнях [2]. Поряд з поняттям «інформаційна компетентність» часто використовуються такі поняття, як

«комп'ютерна компетентність», «комп'ютерна грамотність», «технологічна грамотність», «інформаційна грамотність».

Таким чином, на основі теоретичного аналізу базових понять дослідження, можна визначити інформаційну компетентність як інтегративне утворення особистості, яке віддзеркалює її здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку відомостей та ефективної роботи з ними у всіх їх формах та представленнях – як в традиційній, друкованій формі, так і в електронній формі; здатності щодо роботи з комп'ютерною технікою та телекомунікаційними технологіями, та здатності щодо застосування їх у професійній діяльності та повсякденному житті [3].

Інформаційна компетентність включає три компоненти:

1. інформаційна складова визначає компетентності, що стосуються роботи з інформаційними ресурсами у різних їх формах і представленнях;
2. комп'ютерна складова визначає компетентності, що стосуються роботи з комп'ютерною технікою і володінням певним переліком знань та умінь;
3. процесуально-діяльнісна складова визначає компетентності, що стосуються використання засобів сучасних інформаційних технологій стосовно роботи з інформаційними ресурсами.

Дана сукупність компонент повинна бути доповнена особистісними якостями майбутнього фахівця, які виражають здатність спеціаліста до успішного здійснення професійної діяльності.

Ці суб'єктивні риси стосуються взаємовідносин особистості з іншими людьми, здатності застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у спілкуванні (комунікативний компонент інформаційної компетентності). Також до складу інформаційної компетентності входять суб'єктивні риси, що стосуються взаємовідносин особистості із самою собою, а саме здатність до самоусвідомлення, саморозвитку, виявлення та розвитку психічних якостей, необхідних для успішного здійснення професійної діяльності, а також наявність мотивів і потреб у самовдосконаленні, саморозвитку, вдосконаленні та поглибленні професійних знань, особливо тих, що стосуються використання інформаційних та комп'ютерних технологій у професійній діяльності.

Таким чином, професійно-інформаційний компонент інформаційної компетентності майбутнього економіста являє собою набір компетентностей, що входять до складу інформаційної компетентності особистості, – інформаційної складової, комп'ютерної та процесуально-діяльнісної складової. Остання якраз і визначає особливість змісту професійної діяльності фахівця певного профілю через наявність у ній компетентностей, характерних для його професійної діяльності. Ці компетентності в першу чергу стосуються можливостей застосування сучасних засобів комп'ютерних та телекомунікаційних технологій для розв'язування професійно-орієнтованих задач.

Таким чином, структуру інформаційної компетентності майбутнього фахівця певного профілю можна представити у вигляді двох компонентів, перший з яких – особистісний, він визначає особистісні якості фахівця, необхідні для успішного здійснення професійної діяльності та застосування інформаційних технологій. Другий компонент – це професійно-інформаційний, який

представляє собою сукупність 6 компетентностей, що визначають здатність фахівця застосовувати інформаційні та комп'ютерні технології до розв'язання різноманітних задач. Другий визначається, базуючись на змісті інформаційної діяльності фахівця та особливостях професійної діяльності економіста.

ЛІТЕРАТУРА

1. Завьялов А.Н. Педагогические проблемы эффективного формирования информационной компетенции. // XIII Ершовские чтения: Межвузовский сборник научно-методических статей. Материалы международной научно-методической конференции (18 -19 февраля, 2003 г.) / Под ред. В.Н. Евсеева. 2003. – С. 166-168.

2. Недбай В.В. Проектная методика как фактор развития информационной компетентности школьника на уроке иностранного языка в средней школе (<http://2001.pedsovet.alledu.ru/news.php?n=311&c=42>)

3. Федорова С.В. Информационная культура личности как условие существования и развития в информационном обществе (<http://cde.sakha.ru/Arxiv/VILYI/KonVil/fcv.htm>)